

Lausunto

3.12.2021

KA/29464/00.01.00/2021

Kansallisarkiston lausunto lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

(VN/279/2018)

Kansallisarkiston lausunto

Kansallisarkisto kiinnittää huomioita luonnoksen tietoaineistojen arkistointia, säilyttämistä ja pysyvää säilyttämistä koskeviin käsitteisiin. Niiden johdonmukaiseen käyttöön tulee jatkovalmistelussa kiinnittää huomioita.

Tiedonhallinnan sääntelyssä (laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 21 §) erotetaan asiakirjojen ja tietoaineistojen säilyttäminen alkuperäisessä käyttötarkoituksessa ja arkistointi yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa. Määräajan säilytettävien asiakirjatietojen säilytysajat ja -muodot määrittelee julkishallinnon toimija ottaen huomioon säädökset sekä oikeudelliset ja oman toiminnan tarpeet. Määräajan säilytettävän tiedon säilytysajan päättymisen jälkeen tietoaineistot on arkistoitava tai tuhottava viipymättä tietoturvallisella tavalla.

Arkistolain (831/1994) nojalla Kansallisarkisto määrää julkishallinnon toimijoiden arkistoitavista asiakirjatiedoista ja niiden säilytysmuodosta. Arkistoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä ainoastaan arkistolain mukaista pysyvää säilyttämistä (8 § 3 momentti). Päätökset arkistoitavista asiakirjatiedoista ja niiden säilytysmuodosta (seulontapäätökset) tehdään yhteistyössä Kansallisarkiston ja julkishallinnon toimijan kanssa.

Lakiluonnoksen mukaan sen tavoitteet vaikuttavat kuntien tietojärjestelmiin ja asianhallintajärjestelmiin sekä arkistointiin. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös arkistoitavien asiakirjatietojen arvonmääritys tai uudelleen arvonmääritys siltä osin kuin Kansallisarkiston seulontapäätökset ovat tällä hetkellä vanhentuneita tai puutteellisia.

Arkistoinnin kannalta tärkeää on arkistoitavan tiedon tunnistaminen ja yksilöinti sekä sen tulevan käytettävyyden ja tutkimuskäytön varmistaminen tiedon elinkaaren kaikissa vaiheissa. Kestävien tietorakenteiden ja formaattien lisäksi on huomioitava tiedon säilyminen ymmärrettävänä. Arkistoinnin näkökulmasta on olennaista, että lainsäätävä keskitetystä tietovarannoista säättäessään määrittelee selvästi sen toimijan, tietojen ylläpitäjän ja säilyttäjän, joka vastaa kokonaisuudessaan keskitetyn, valtakunnallisen tietovarannon tietojen säilyttämisestä, ja joka toiminnallaan mahdollistaa tietojen keskitetyn todistusvoimaisen arkistoinnin eli arkistolain mukaisen pysyvän säilyttämisen.

Kansallisarkiston linjauksen mukaisesti digitaalinen arkistointi on ensisijainen arkistointitapa julkishallinnossa. Mikäli samat tiedot ovat useammalla toimijalla, arkistoidaan sen toimijan tiedot, jolla on ensisijainen vastuu tietojen säilyttämisestä tai jonka tiedot ovat parhaiten hyödynnettävissä tutkimusta ja muuta käyttötarkoitusta varten. Monitoimijaprosessin omistajan tulee määrittellä asiakirjatietojen säilytysvastuut kokonaisvaltaisesti siten, että vältetään moninkertaista arkistointia.

KANSALLISARKISTO

Kansallisarkiston tavoite on Kansallisarkiston sähköisen arkistopalvelun laajentaminen ja kehittäminen koko julkisen hallinnon käyttöön ja yksityisaineiston vastaanottoon. Kun kuntien tehtävistä syntyviä digitaalisia aineistoja säilytetään metatietoineen valtionhallinnon ylläpitämissä keskitetyissä tietovarannoissa, olisi tarkoituksenmukaisinta siirtää aineistot metatietoineen Kansallisarkistoon niiden kautta.

Pääjohtaja vs.

Päivi Happonen

Johtaja

Veli-Matti Pussinen

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU
03.12.2021 Pussinen Veli-Matti Johtaja

03.12.2021 Happonen Päivi vs. pääjohtaja

Kansallisarkisto	Rauhankatu 17	PL 258, 00171 Helsinki	Puh./Tfn.	029 533 7000	kirjaamo@arkisto.fi
Riksarkivet	Fredsgatan 17	PB 258, 00171 Helsingfors	Fax	(09) 176 302	http://www.arkisto.fi